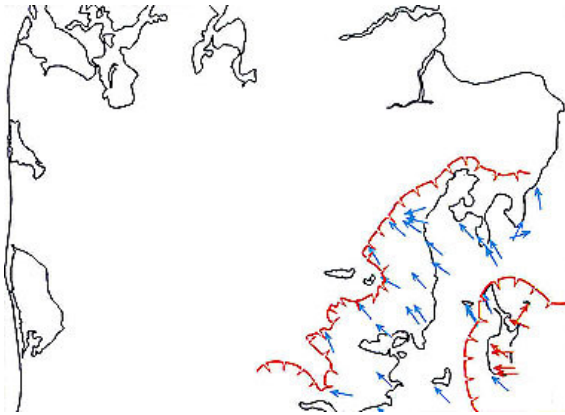

Jeksendalen

Jeksendalen ligger i et istidslandskab, hvis hovedformer er præget af gletschere og strømmende smeltevand fra det Østjyske Fremstød, der i den sene del af Weichsel Istiden og i tiden umiddelbart herefter prægede det østlige Danmark.

Udbredelsen af det Østjyske Fremstød i slutningen af Weichsel Istiden. De røde linier viser israndslinierne, mens de blå pile angiver retningerne af ismassernes fremmarch ind over landet. Israndslinierne omkring Samsø viser positionen af et senere genfremstød. Fra Geologisk Set – Det mellemste Jylland (1994).

Dalen er opstået ved smeltevandserosion efter at isen var smeltet væk fra området. Det kan således forestilles, at der har ligget større dødismasser i området, som har kunnet levere smeltevand over en længere periode. Dalen er således et godt eksempel på, hvordan strømmende vand kan forme et landskab.

Århus Ådal

Jeksendalens nordlige del forbindes ved Harlev Mølle et par kilometer syd for Framlev med den vestlige del af Århus Ådal. Århus Ådal omtales traditionelt som en tunneldal. Tunneldalen er udformet af strømmende smeltevand fra det Østjyske Fremstød i slutningen af sidste istid. Ådalen er ret smal i den østlige del nær udmundningen til Århus Bugt, mens den opnår langt større bredde mod vest.

Efter istiden har den østlige del af dalen udgjort en smal fjordarm med forbindelse til Kattegat. I ådalen kan man således finde havaflejringer så langt mod vest som til Skibby.

Årslev Engsø i Århus Ådal

I slutningen af 1990-erne besluttede man at gennemføre en storstilet naturgenopretning af Århus Ådal, der bl.a. indebærer, at man ophørte med at regulere grundvandsstanden, så åerne atter kunne løbe frit i dalbunden.

Igennem århundreder havde området været drænet for at fremme frodige engarealer til landbrugsdrift. Sænkningen af grundvandsstanden havde imidlertid medført store sætninger i arealet, som betød, at der i stedet for frit strømmende åløb ville skabes en stor sø.

Udsigt over Årslev Enge øst for Brabrand Sø i Århus Ådal. Den brede dal er udformet som en tunneldal af smeltevand i løbet af Weichsel Istiden. Denne del af dalen har i årevis været afvandet, men er i disse år ved hjælp af et større naturgenopretningsprojekt, ved at blive omdannet til et vådområde til glæde for ikke mindst mennesker, men også fugle, dyr og planter. Foto: Tove Stockmarr (september 2004).

Resultatet af naturgenopretningsprojektet har nu medført, at den vestlige del af Åhus Ådal atter præges af fugtige arealer til glæde for et omfattende fugle- og planteliv, der er ved at etablere sig i de nye omgivelser.